

La Matella

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Fígols, la Matella
Emplaçament Rural

Coordenades:

Latitud: 42.18193256531
Longitud: 1.8224179151998
UTM Est (X): 402753
UTM Nord (Y): 4670647

Classificació

Número de fitxa 08080 - 37
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle s.XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001800900DG07A0001LT
Autoria de la fitxa JOEL COLOMER CASAMITJANA
Data de registre de la fitxa: dt., 08/04/2025 - 12:08

Descripció

El conjunt està integrat per diverses edificacions organitzades en un esquema funcional vinculat a l'activitat agropecuària. L'edifici principal, de planta rectangular, es desenvolupa en tres plantes d'alçada i està cobert amb una teulada a dues aigües. A la façana posterior, s'hi adossa un cos auxiliar de tres plantes, amb coberta a una aigua, que amplia el volum original i n'adapta la funcionalitat. El conjunt es completa amb diverses construccions aïllades destinades a usos agraris i ramaders, que s'organitzen al voltant del volum principal i responen a les necessitats d'una explotació rural tradicional. L'emplaçament es distribueix de manera lineal sobre un terreny planer, situat en una cota inferior respecte a la carretera propera. A causa del desnivell existent, la planta baixa de l'edifici principal queda parcialment semisoterrada pel costat que confronta amb la carretera, adaptant-se així a la morfologia del terreny. El seu accés és a través de la carretera BV-4025 amb un petit accés de terra per arribar a la casa principal.

Història

La seva fundació es pot situar entre els segles XVIII i XIX, quan moltes famílies obrien clarianes als vessants per construir-hi habitatges i conrear feixes, sovint amb un esforç col·lectiu i amb tècniques transmeses de generació en generació. La Matella va néixer així, com una explotació modesta però funcional, que aprofitava al màxim els recursos disponibles: el sòl per sembrar, el bosc per a llenya i pastura, i l'aigua d'algun torrent o font propera. Durant dècades, La Matella va mantenir una activitat constant. La vida girava al voltant del cicle de les estacions, amb una economia d'autosuficiència i una connexió intensa amb la natura. Els habitants d'aquesta casa, com tants altres al Berguedà, vivien amb pocs recursos però amb un gran coneixement del medi que els envoltava. Amb l'arribada del segle XX, la masia va començar a ressentir-se dels canvis del món rural. L'activitat s'hi va anar reduint fins quedar pràcticament aturada, i l'edifici començà un procés de degradació silenciosa. La masia apareix a l'amillament de l'any 1862 com a can Matella. El 1914 és anomenada com a Cal Matella. No es tenen més dades històriques referents a la masia. Apareix a l'ortofoto de l'any 1956.

Bibliografia

Amillaramiento de Fígols (1882), Ajuntament de Fígols

Mapa planimètric de Fígols de les mines (1914). Instituto Geográfico y Estadístico (Espanya). Institut Cartogràfic de Catalunya.

CORTÉS, ELÍIA, María del Agua, (2019). *De bona casa, bona brasa. La casa i l'espai domèstic rural al Berguedà*. Col·lecció Temes d'Etnologia de Catalunya.

Col·lectiu (1983). *La masia: casa i economia rural a Catalunya*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions.

GIRALT, Sebastià (2004). *La masia. Una història sobre la casa i la família*. Barcelona: Edicions 62.

NADAL, Jordi; GIRALT, Enric (1984). *La pagesia catalana: de l'esplendor a la crisi*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes.

NAVARRO, Maria (2003). *La masia catalana: arquitectura i vida rural*. Barcelona: Lunwerg Editores.

PLADEVALL, Antoni (2000). *Les masies catalanes. Arrels d'un país*. Barcelona: Edicions Destino.

SERRA i VILARÓ, Josep (1932). *La masia catalana: assaig d'estudi arqueològic de la casa pairal*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

VILANOVA, Francesc (2007). *Masies: entre la història i el mite*. Vic: Eumo Editorial.

